

Ljubljana, 5.2.1967.

Vsi spomeniki so hranjeni v Muzejski zbirki Topusko. Pri merah navajam najprej višino, nato širino, debelino ter, končno, v(išino) č(rk).

Spoštovana tov. Višnja Plemić,

spomeniki, ki smo jih pregledali skupaj, so naslednji:

- ✓ 1 Ara iz peščenca (62 x 29 x 29, v.č= 4 cm), z akroterijema. MZTopusko. Sil(vano) do(mestico) | sac(rum). Črke bi po tipu utegnile biti hadrijansko-dobne.
- ✓ 2 Ara iz peščenca (41 x 22 x 21, v.č= 1.5-3 cm), na njej pulvinus. Silvano | domesti|co sacr(um) | C() Ursula | v(otum) s(olvit) l(ibens) m(erito). Pisava je actuariala. 1 l-longa. 3 Med zlogoma hedera. 4 C() je, mislim, okrajšani gentile.
- ✓ 3 Ara iz peščenca (27 x 15.5 x 12, v.č= 1.5-1 cm). Na levi stranici urceus, na desni patera. Silvano⁵ | Aug(usto) sac(rum) | Ulpia Ru|fina ex | [v]oto | l(ibens) m(e=rito). Pisava je pol-kurziva.
- ✓ 4 Ara iz peščenca, ohranjen spodnji del z neznatnim robom napisnega polja (30 x 40 x 44 cm), ki je bilo uokvirjeno. V(otum) [s(olvit) l(ibens) m(erito)].
- ✓ 5 Ara iz peščenca (30 x 17.5 x 14 cm). Napisa danes ni vidnega.
- 6 Baza iz peščenca, ohranjena spodnja polovica (45 x 56 x 289, v.č= 3-5 cm). Profiliran okvir obdaja napis, katerega ohranjeni pričetek je zelo poškodovan. -] | [.....] | [.....] | Cresces praef(ectus) coll(egi) fabrorum | ⁵ d(ono) d(ederunt) | Apro et Maximo co(n)s(ulibus). 2 Vidni samo nedoločljivi sledovi črk. 3 Vrstico je ob ugodni svetlobi mogoče prečitati, meni ni bilo dovolj časa na razpolago. Nekako v sredini sem vide~~l~~ cognomen Primus (zato dopolnjujem 5 v pl.). 4 ex. or, um v ligaturi. 6 Končni s pomanjšan ter vstavljen v črko o. Leto 207 po Kr.
- ✓ 7 Nagrobnik (?) iz peščenca, ohranjen odlomek napisne ploskve (31 x 16 x 10, v.č= 4.5 cm). -] | [- M]aximo co. [-] | [-]a[-
- ✓ 8 Fragment napisne ploskve iz peščenca (24 x 22 x 10, v.č= 5-4 cm). Kamen je spodaj sicer odlomljen, zaradi praznega prostora pod 3. vrstico pa je verjetno, da gre za poslednjo v napisu.

Iskreno in toplo pozdravljam in Vam želim uspeha! Vedno Vam bom rad pomagal, prosim, samo vprašajte me!

J. Pleš

M
EPT SE
M·AVR·M

U ODJEĆI, KAKVA JE NOŠENA OD OVDAŠNJIH SELJAKA JOŠ DO NOVIJEG DOBA, JASNO SE UOČUJU RAZLIKE IZMEDJU HRVATSKOG I SRPSKOG STANOVNIŠTVA.

SRPSKA ŽENSKA NOŠNJA PRIPADA DINARSKOM TIPU. TO JE JEDNODJELNA KOŠULJA, NA KOJU SE STAVLJA POJAS, ZATIM DOLAZI STRAGA RESASTA PREGAČA, VEOMA ARHAIČAN ELEMENT, PO NEKIM PRETPOSTAVKAMA JOŠ IZ VREMENA PRIJE DOSELJENJA SLAVENA, A SPRIJEDNA JE VERTUN OD KUPOVNA MATERIJALA: NOŠNJI JOŠ PRIPADA KUPOVNI KOŽUR: NA GLAVI SE NOSILA POVEZAČA OD BIJELOG PLATNA, A NA NOGAMA ČARAPE OD VUNE, TE OPANCI CIPELAŠI.

MUŠKA SRPSKA NOŠNJA SAS TOJI SE OD KOŠULJE, GAČA I VELIKOG POJASA DINARSKOG TIPA - ČEMER. VOJNA KRAJINA I VOJNIČKI NAČIN ŽIVOTA OSTAVILE SU SVOJ TRAG I U MUŠKOJ NOŠNJI, KOJOJ PRIPADAJU U UKRAŠENE KUBURE I SABLJE. ONE SU PORIJEKLOM S ORIJENTA I DOŠLE SU OVAMO POSREDSTVOM TURAKA.

HRVATSKA ŽENSKA NOŠNJA RAZLIKUJE SE I PREMA NAČINU UKRAŠAVANJA I PREMA KROJU, KOJI JE PANONSKOG TIPA. GORNJI DIO JE ŠVABICA, KOJOJ SU PRSA I RUKAVI BOGATO VEZENI ("NAŠIVANI") SVILOM. RUBAČA - SUKNJA JE OD NEKOLIKO POLA, STRAGA NABRANA ("ROZANA"), NA DNU UKRAŠENA BIJELIM SVILENIM VEZOM I "ŠPICAMA". PREGAČA ZASTOR TAKODJER JE "ROZGAN" I VEZEN. NA GLAVI SE NOSI KAPA, ISPOD KOJE SE NA ZATILJKU STAVLJAO U KOSU UMETAK FANJEK. NA NOGAMA SU NOSILE LAČICE I OPANJKE TERKIJAŠE.

HRVATSKA MUŠKA NOŠNJA PO KROJU SE GOTOVO NE RAZLIKUJE OD SRPSKE MUSKE NOSNJE: RAZLIKA JE JEDINO U NAČINU UKRAŠAVANJA NA PRSIMA ("NAŠIVI" OD BIJELE SVILE), VRATNOM IZREZU, TE VEZU NA NOGAVICAMA GAČA.